

วารสารบริหารการศึกษา มศว

ปีที่ 13 ฉบับที่ 24 มกราคม – มิถุนายน 2559

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

The Relationship Between the Learning Styles and Academic Achievement of Students in the Faculty of Humanities, Kasetsart Bangkhen Campus

อรอุมา ตั้งจรรยา¹, อรรณพ โปธิสุข², จตุพล ยงสร³

ANUMA TANGCHAROON, Annop Phothisuk, Chatupol Yongsorn

¹นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

^{2,3}อาจารย์ประจำสาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ใน 6 รูปแบบ ได้แก่ แบบแข่งขัน แบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ แบบร่วมมือ แบบพึ่งพาและแบบหลีกเลี่ยงและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 580 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.96 จำนวน 60 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โดยหาความสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน พบว่า นิสิตมีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา และแบบหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับมาก ส่วนแบบแข่งขันอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน พบว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ แบบพึ่งพา และแบบหลีกเลี่ยงมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือและแบบแข่งขัน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

คำสำคัญ รูปแบบการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

This research were aimed to study the learning styles of students in the faculty of humanities, Kasetsart university, Bangkhen Campus in 6 styles, independent, competition, participation, independence, collaboration, dependence and avoidance; and to study the relationship between the learning styles and academic achievement of students in the faculty of humanities, Kasetsart Bangkhen Campus The sample were 580 students from the faculty of humanities campus in academic year 2014. The instrument used for collecting data was 5 point-rating scale questionnaires with 60 items. The reliability was 0.96. The statistical methods used in this research were frequency, percentage, mean, standard duration and Spearman Role order correlation coefficient

The results revealed that:

1. Learning styles of students in participation, independence, collaboration, dependence and avoidance were at high level. For the aspect of competition was at moderate level.

2. Independence, dependence, and avoidance learning styles had relationship with academic achievement with statistically significance at .01 level. Learning styles of students in participation had relationship with academic achievement with

statistically significance at .05 level. There were no relationship between collaboration and competition learning style with academic achievement.

Keywords : Learning Styles, academic achievement

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการผลิตบุคลากรในระดับต่างๆ เพื่อเป็นกำลังคน (Manpower) ในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีความเจริญทัดเทียมนานาชาติ โดยรวมไปถึงการพัฒนาและสร้างเสริมความเป็นมนุษย์ ที่มีปัญญา คุณธรรม รวมทั้งสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข สร้างสรรค์สังคมและประเทศชาติให้มั่นคง [1] โดยเฉพาะการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษานั้น มุ่งเน้นในด้านการสร้างองค์ความรู้ การถ่ายทอดศาสตร์ในสาขาในระดับอุดมศึกษาทำให้เกิดการวิจัยค้นคว้า สืบทอดความรู้ออกไปอย่างกว้างขวางมากขึ้น สรรค์สร้างบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทางวิชาชีพและวิชาการ เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต และการพัฒนาวิชาชีพขั้นสูง เพื่อให้วิชาชีพได้รับ การพัฒนาไปสู่ระดับสากล [2] ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ซึ่งเป็นแผน ที่มุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาให้เป็นการสร้างรากฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน ขณะที่แผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้มุ่งสร้างกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นการเรียนรู้ ของผู้เรียนด้วยวิธีหลากหลายและเกิดขึ้น

วารสารบริหารการศึกษา มศว

ปีที่ 13 ฉบับที่ 24 มกราคม – มิถุนายน 2559

~ 109 ~

ได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ [3] นอกจากนี้ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ยังมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาคน อย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาสร้างสังคมไทย ให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน สร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ระบุแนวทางการศึกษาไว้ว่า ต้องจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน เป็นสำคัญ และยังสอดคล้องกับ สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ [4] ที่ได้ให้ความเห็นถึงการเรียนรู้ของคนในศตวรรษที่ 21 ว่า โลกแห่งการศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไปมากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา การศึกษาที่ยอมรับกันว่าเป็นการสร้างความรู้ ความสามารถ และพัฒนาศักยภาพของคน ได้แก่ การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การให้โอกาสแก่ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของแต่ละคน ให้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้ โดยปราศจากข้อจำกัด ทั้งระดับสติปัญญา ความสามารถในการรับรู้ และอื่นๆ อีกทั้งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลา และสถานที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ใช้ความคิดเห็นทั้งใน การแก้ปัญหา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ความรู้ในทุกระดับ อีกทั้งความก้าวหน้าในเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology - ICT) นั้นยังกลายเป็น

ปัจจัยสำคัญในการศึกษายุคปัจจุบัน เพราะสามารถแสดงอักษร ภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหวรวมถึงการสร้างสถานการณ์เสมือนจริงได้เหมือนกับที่หนังสือ หนังสือภาพ เทปเสียง วีดิทัศน์ หรือ สื่ออื่นๆ ที่มีทั้งหมดรวมกัน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรทางการเกษตรแห่งแรก ของประเทศไทย โดยถือกำเนิดจากโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม เมื่อ พ.ศ. 2460 ต่อมาได้ขยายฐานะเป็นวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และพัฒนาจนกระทั่งเป็นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยในปัจจุบันทางมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการกิจเพื่อสนองนโยบายการกระจายโอกาสทางการศึกษาของรัฐบาลใน 4 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตบางเขน วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม วิทยาเขตศรีราชา จังหวัดชลบุรี และวิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร และวิทยาเขตที่อยู่ระหว่างการจัดตั้งอีก 3 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตกระบี่ วิทยาเขตลพบุรี และวิทยาเขตสุพรรณบุรี โดยมุ่งเน้นการสะสมภูมิปัญญา สร้างและพัฒนาองค์ความรู้ที่หลากหลาย สร้างคนที่มีปัญญา รู้เหตุรู้ผล อยู่ในคุณธรรม และมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ตลอดจนสร้างผลงานที่มีมาตรฐานสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก โดยมีการบริหารทรัพยากรของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมพัฒนากับชุมชน และรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการนำประเทศไปสู่ความผาสุกและมั่นคง โดยวิทยาเขตบางเขนซึ่งเป็นวิทยาเขตหลัก ปัจจุบันมีหน่วยงานที่จัดการเรียนการสอน 15 คณะ 1.วิทยาลัย ได้แก่ คณะเกษตร คณะบริหารธุรกิจ

คณะประมง คณะมนุษยศาสตร์ คณะวนศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์คณะอุตสาหกรรมเกษตร คณะเทคนิคการสัตวแพทย์และวิทยาลัยสิ่งแวดลอม [5]

คณะมนุษยศาสตร์ เป็นคณะหนึ่งในสิบห้าคณะของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาวะมนุษย์ ภาษาศาสตร์โบราณ และภาษาสมัยใหม่ รวมไปถึงวัฒนธรรมด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาและมนุษย์ ได้แก่ วรรณคดี ประวัติศาสตร์ ปรัชญา ศาสนา หัตถศิลป์ ศิลปะการแสดงและดนตรี บางครั้ง รวมไปถึงด้านมนุษยศาสตร์ การสื่อสาร และวัฒนธรรมศึกษาด้วย [6] โดยการเรียนรู้การสอนนั้นจะแตกต่างกันไปตามสาขาวิชา เช่น สาขาวรรณคดีและสาขาวิชาปรัชญาและศาสนา จะมีการเรียนการสอนที่เน้นหนักไปทางทักษะ การอ่าน การคิด ตีความ การวิเคราะห์และวิจารณ์ สาขาที่เกี่ยวข้องกับภาษา การเรียนการสอน จะเน้นทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน เป็นสำคัญ ส่วนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการ โรงแรม สื่อสารมวลชนและการท่องเที่ยว จะมีการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และจะเน้นในภาคปฏิบัติ กับสถานที่จริงมากกว่า โดยเฉพาะนิสิตสาขาวิชาการโรงแรมชั้นปีที่ 4 ที่ต้องไปฝึกงานที่สถานที่จริง เป็นเวลา 1 ปีเต็มทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับปณิธานของคณะมนุษยศาสตร์ ที่มุ่งผลิตบัณฑิต ให้มีคุณภาพ เทียบพร้อมด้วยความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

มีความใฝ่รู้ มีความคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบสานศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ [7]

จากการศึกษาการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขต บางเขน พบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น จะมีสมาธิในการศึกษามุ่งมั่น ในเรื่องการเรียนรู้ คบเพื่อนที่รักเรียน มีการรวมกลุ่มกับเพื่อน เพื่อทบทวนเนื้อหาก่อนสอบ [8] และถามอาจารย์ประจำวิชาเมื่อมีข้อสงสัย [9] ส่วนกลุ่มนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะไม่เอาใจใส่การเรียน อ่านหนังสือน้อย [10] นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นิสิตเพิ่มเติม เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ลักษณะต่างๆ ขึ้นด้วย

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 6 รูปแบบ ต่างมีผลดีต่อการเรียนของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ แต่สภาพปัญหาที่พบคือ นิสิตยึดมั่นในการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบใดแบบหนึ่งเพียงรูปแบบเดียว ทำให้สามารถเรียนรู้ได้ดีเฉพาะในบางรายวิชาหรือบางสถานการณ์ ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ในบางรายวิชาหรือบางสถานการณ์ ที่ต้องการรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างออกไป ก็จะเกิดความรู้สึกยุ่งยาก หรืออาจเป็นปัญหาการเรียนที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

วารสารบริหารการศึกษา มศว

ปีที่ 13 ฉบับที่ 24 มกราคม – มิถุนายน 2559

~ 111 ~

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่ารูปแบบการเรียนใดบ้างที่ส่งผลซึ่งกันและกันกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต และส่งผลซึ่งกันและกันมากน้อยเพียงใด ผลงานวิจัยสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขจุดอ่อนและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องและส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้นิสิตรดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้นิสิตรดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้นิสิตรดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนิสิตรดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 2,263 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4

ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 580 คน ได้มาโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน [11] ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) [12]

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหา ค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการเรียนรู้นิสิตรดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้นิสิตรดับปริญญาตรีทางการเรียนของนิสิตรดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยการทำ ความสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman Rank Order Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการเรียนรู้นิสิตรดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน พบว่า นิสิตมีรูปแบบการเรียนรู้นิสิตรดับปริญญาตรีแบบมีส่วนร่วม อิสระ ร่วมมือ ฟังพา และหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับมาก ส่วนรูปแบบการเรียนรู้นิสิตรดับปริญญาตรีแบบแข่งขันอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตรดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน พบว่ารูปแบบการเรียนรู้นิสิตรดับปริญญาตรีแบบอิสระ แบบฟังพา และแบบ

หลีกเลี่ยงมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน นิสิตมีรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ ฟังพา หลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ และมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ส่วนรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัยเป็นรายรูปแบบ ดังนี้

1.1 รูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ จากการวิจัยพบว่า นิสิตมีรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก นิสิตที่มีรูปแบบการเรียนรู้นี้จะสนใจในการศึกษาค้นคว้า และคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง เป็นส่วนใหญ่แต่ในขณะเดียวกันก็ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน จะเรียนเนื้อหาที่คิดว่าสำคัญ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองสูง ซึ่งสอดคล้องกับปณิธานของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มุ่งให้นิสิตคณะมนุษยศาสตร์มีความใฝ่รู้ มีความคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบสานศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ [13]

1.2 รูปแบบการเรียนรู้แบบฟังพา จากการวิจัยพบว่า นิสิตมีรูปแบบการเรียนรู้แบบฟังพาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ในระบบการศึกษาในยุคปัจจุบัน

นักเรียนยังคงได้รับความรู้ส่วนใหญ่จากรูปแบบการเรียนรู้แบบฟังพา โดยมีอาจารย์เป็นผู้ช่วยแนะนำและจากการเรียนเป็นกลุ่มที่ใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อนดังนั้นจึงทำให้นิสิตที่มีรูปแบบการเรียนรู้นี้ยังคงต้องการความคิดเห็นของอาจารย์และเพื่อนในการตัดสินใจและแก้ปัญหาพร้อมกัน ดังที่ วิทลิน และคณะ [14] ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีรูปแบบการคิดแบบฟังพาว่าเป็นบุคคลที่ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความเข้าใจผู้อื่น ต้องการมิตรภาพ ต้องการความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมในการตัดสินใจ และการแก้ปัญหา ชอบที่จะเรียนเป็นกลุ่ม และชอบการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน

1.3 รูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง จากการวิจัยพบว่า นิสิตมีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก นิสิตที่มีรูปแบบการเรียนรู้นี้ได้ศึกษาค้นคว้านอกเหนือตำราทำให้มีความรู้ในเนื้อหาล่วงหน้า จึงไม่เห็นความสำคัญในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นหรือกิจกรรมที่ทำในห้องเรียน และนิตบางส่วนที่ไม่เข้าใจในเนื้อหา ในบทเรียนที่ตนเองต้องการเรียนทำให้นิสิตเหล่านั้นหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่จะร่วมกับผู้อื่น ดังที่แนวคิดของ กราซา และ ริเอชแมนน์ [15] กล่าวถึงลักษณะผู้เรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant) เอาไว้ว่า เป็นผู้เรียนที่ไม่มีความต้องการที่จะรู้เกี่ยวเนื้อหาวิชาที่เรียน ไม่ชอบเข้าชั้นเรียน ไม่สนใจที่จะเรียนรู้ และต่อต้านทิศทางของการเรียนการสอน

1.4 รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ จากการวิจัยพบว่า นิสิตมีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียนการสอนในคณะมนุษยศาสตร์ จะเน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนทำงานเป็นกลุ่มโดยที่สมาชิกในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

และช่วยชี้แนะซึ่งกันและกันทำให้กลุ่มดำเนินงานไปได้ ด้วยดีมีความสุข สนองผลให้นิสิตอยากเข้าชั้นเรียน ให้ความร่วมมือกับอาจารย์และเพื่อนในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีความเห็นว่าห้องเรียนเป็นสิ่งที่เหมาะสมสำหรับมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและเรียนรู้ เนื้อหาวิชา ดังนั้น นิสิตจึงชอบทำงานร่วมกับผู้อื่นดังที่ แนวคิดของ กราซา และริเอชแมนน์ [16] กล่าวถึง รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative) เป็น ผู้เรียนที่ชอบกิจกรรมการเรียนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม และการร่วมมือกัน ชอบการมีปฏิสัมพันธ์กัน รู้สึกสนุกในการทำงานกลุ่ม

1.5 รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จาก การวิจัยพบว่านิสิตมีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนใน คณะมนุษยศาสตร์มีการสนทนาซักถามในชั้นเรียน เกี่ยวกับปัญหาของการเรียนการสอน และเนื้อหาในชั้น เรียน นิสิตทุกคนมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุและ ร่วมกันแก้ปัญหา เพื่อที่จะได้มีการเรียนการสอนใน ทิศทางเดียวกันโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังที่ กนกพร ศรีญาณลักษณ์ [17] ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบ การเรียนภาษาจีนของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่านิสิตคณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ เรียนภาษาจีนมีรูปแบบการเรียนภาษาจีนแบบมีส่วนร่วม เป็นอันดับแรก

1.6 รูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน จากการ วิจัยพบว่า นิสิตมีรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันอยู่ใน ระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ค่านิยมของสังคมไทย ยังจัดอันดับคนเก่ง คนอ่อน ออกเป็นอันดับที่นิสิตถูก

ปลูกฝังมาจากทางครอบครัวและสังคมรอบข้าง ที่เชื่อว่า การที่มีผลการเรียนที่ดีจะส่งผลถึงอาชีพการงานของ ตนเองในอนาคต ทำให้ผู้เรียนเกิดการแข่งขันกัน ตลอดเวลาตั้งแต่เริ่มสอบคัดเลือกเข้ามาในมหาวิทยาลัย จึงทำให้นิสิตมองการแข่งขันเป็นเรื่องที่สำคัญ ส่งผลให้ เกิดความเครียดและต้องตักตวงความรู้ใส่ตัวให้ได้มาก ที่สุด เพื่อความได้เปรียบในการเรียนทำให้ไม่มีการ แบ่งปันข้อมูลให้กัน ดังที่ จอห์นสัน และจอห์นสัน [18] กล่าวถึงลักษณะการแข่งขัน ในการศึกษาเรียนรู้ ผู้เรียน แต่ละคนจะพยายามเรียนให้ได้ดีกว่าคนอื่น เพื่อให้ได้ คะแนนดี ได้รับการยกย่อง หรือได้รับการตอบแทนใน ลักษณะต่างๆ

2. จากผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบ การเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับ ปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขต บางเขน พบว่ารูปแบบการ เรียนรู้แบบอิสระ แบบพึ่งพา และแบบหลีกเลี่ยงมี ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรูปแบบการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือและแบบแข่งขันไม่มี ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

2.1 รูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ มี ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องจากรูปแบบการ

เรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีอย่างหลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้อิสระกับผู้เรียนในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากตำราเรียน ซึ่งลักษณะของผู้เรียนแบบอิสระจะเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะสูง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง สามารถคิดและกระทำด้วยตนเองได้ ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย มีความสอดคล้อง รัชชชัช รัตนกิจยนต์ [19] ศึกษารูปแบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาสารสนเทศทางการบัญชี สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจภาคการศึกษาที่ 1 พบว่า นักศึกษาที่มีรูปแบบการเรียน แบบอิสระ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05

2.2 รูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องจาก สาขาวิชาต่างๆของคณะมนุษยศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเกษตรส่งเสริมให้นิสิตฝึกงานเพื่อให้เกิดทักษะในด้านการปฏิบัติงานโดยมีอาจารย์เป็นผู้แนะนำแนวทางต่างๆตลอดจนคำนึงถึงการทำงานอย่างมีคุณภาพ จึงทำให้นิสิตรู้สึกว่าจะต้องพึ่งพานุคคลอื่นในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ จิราพร รัตนคำและวินัย รัตนคำ [20] การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาศาสนาบันการพลศึกษาพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

2.3 รูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจาก นิสิตที่มีรูปแบบการเรียนนี้จะมียู่ 2 ประเภท ประเภทแรกคือ นิสิตที่ได้อ่านบทเรียนมาล่วงหน้า หรือได้มีโอกาสไปเรียนระยะสั้นในต่างประเทศ ทำให้มีความรู้มากกว่าเพื่อนร่วมชั้น ทำให้เห็นว่าเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น ต้องเรียนรู้แล้ว แม้ไม่เข้าเรียนก็สามารถทำข้อสอบและส่งงานได้ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่านิสิตที่มีรูปแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับมากจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อีกประเภทหนึ่งคือ นิสิตที่ไม่สามารถเรียนรู้เนื้อหาในชั้นเรียนได้ จึงหลีกเลี่ยงไม่เข้าชั้นเรียนหรือหันไปสนใจเนื้อหาอื่นมากกว่า ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับรัชชชัช รัตนกิจยนต์ [19] ศึกษารูปแบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาสารสนเทศทางการบัญชี สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ ภาคการศึกษาที่ 1 พบว่า นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยง ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.4 รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากการเรียนการสอนในคณะมนุษยศาสตร์มีการส่งเสริมให้นิสิตได้มีการเรียน แบบอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การทำงานเป็นกลุ่ม การศึกษาค้นคว้าร่วมกัน การเรียนการสอนสภาพจริงและการที่รุ่นพี่ช่วยรุ่นน้องในด้านเอกสารการเรียนจึงอาจทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตไม่มีผลต่อรูปแบบการ

เรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ วันดี วงศ์รัตนรักษ์ และกุลฤดี จิตตานันต์ [21] ศึกษา รูปแบบการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกันมีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 รูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขัน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจเนื่องจากการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์แลกเปลี่ยนมากกว่าการให้ข้อมูลเพียงด้านเดียวความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ประสบการณ์ และการได้ปฏิบัติจริง จะทำให้นักเรียนรู้อะไรและความรู้ได้มากกว่าอยู่ในห้องเรียน และการเรียนการสอนไม่ได้มุ่งไปสู่การท่องจำ แต่เน้นความเข้าใจเพื่อเพิ่มพูนทักษะในการปฏิบัติ โดยมีการประกวดแข่งขันเพื่อให้เกิดผลงานที่ดีที่สุด และให้รางวัลแก่นักศึกษาที่ชนะเลิศ จึงทำให้นักศึกษามีการแข่งขันกันตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ สุณีย์ ละกะปิ่น [22] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีรูปแบบการเรียนคือแบบร่วมมือ แบบแข่งขัน แบบหลีกเลี่ยงและแบบอิสระแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

2.6 รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจาก การเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ดังนั้นในชั้นเรียนจึงมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นภายในชั้นเรียนอย่างกว้างขวาง นิสิตในชั้นเรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นิสิตที่เรียนเก่งยังช่วยทบทวน

บทเรียนให้กับเพื่อนในช่วงเวลาว่าง ทำให้สามารถทำผลงานในการเรียนเป็นไปด้วยดี ส่งผลทำให้นักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงสอดคล้องกับจอห์นสัน และจอห์นสัน [18] สรุปว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ จะต้องตระหนักว่า สมาชิกกลุ่มทุกคนมีความสำคัญ และความสำเร็จของกลุ่มขึ้นกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันสมาชิกแต่ละคนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ ความสำเร็จของบุคคลและของกลุ่มขึ้นอยู่กับกันและกัน ดังนั้นแต่ละคนต้องรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนและในขณะเดียวกันก็ช่วยเหลือสมาชิกคนอื่นๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน สาขาต่างๆที่เปิดสอนในแต่ละคณะ
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนการสอนของอาจารย์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในวิทยาเขตต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- [1] อัจฉรา วัฒนามรงค์. (2550). เอกสารการสอน วิชา อษ 511 การพัฒนาหลักสูตรและการสอน ใน ระดับอุดมศึกษา (Curriculum and Instructional in Higher Education). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วารสารบริหารการศึกษา มศว

ปีที่ 13 ฉบับที่ 24 มกราคม – มิถุนายน 2559

~ 116 ~

- [2] วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] สุมน อมรวิวัฒน์. (2541). **ปรัชญาสยาม : บทวิเคราะห์ด้านการศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. (2553). การเปลี่ยนแปลงโลกของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสู่ “ครูปืออาชีพ”. กรุงเทพฯ : สมาคมเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย.
- [5] ----- . (2556). **แนะนำมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. สืบค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.ku.ac.th/newdesign/content.php?id=13>.
- [6] ----- . (2556). **คณะมนุษยศาสตร์**. สืบค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.human.ku.ac.th/>.
- [7] สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. (2556). **คณะมนุษยศาสตร์**. สืบค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.human.ku.ac.th/>.
- [8] พรพิมล ศรีประยูร. (2556, 8 มกราคม) สัมภาษณ์ โดย อรุมา ตั้งเจริญ, ที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน.
- [9] มนต์ตา ดุลยาชีวะ. (2556, 7 สิงหาคม) สัมภาษณ์ โดย อรุมา ตั้งเจริญ ที่ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน.
- [10] นริศรา เดชะชนะวัฒน์. (2556, 7 สิงหาคม) สัมภาษณ์โดย อรุมา ตั้งเจริญ, ที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน.
- [11] Krejcie R.V.& Morgan D.W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement**. 30 (.3) :607-610.
- [12] สุวิมล ศิริกานันท์. (2551). **ระเบียบการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [13] ----- . (2556). **คณะมนุษยศาสตร์**. สืบค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.human.ku.ac.th/>.
- [14] Witkin, H.A., Moore, C.A., Goodenough, D.R. & Cox, P.w.. (1977, Winter). Field-Dependent and Field-Independent Cognitive Styles and The Educational Implications. **Review of Educational Research**. 47. 1-64.
- [15] Guilford, J.P. &Fruchter, B. (1978). **Fundamental Statistics in Psychology and Education**. 6th ed. Singapore : McGraw Hill.

วารสารบริหารการศึกษา มศว

ปีที่ 13 ฉบับที่ 24 มกราคม – มิถุนายน 2559

~ 117 ~

[16] Guilford, J.P. & Fruchter, B. (1978).

Fundamental Statistics in Psychology and Education. 6th ed. Singapore : McGraw Hill.

[17] กนกพร ศรีญาณลักษณ์. (2551, มิถุนายน-กันยายน). รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบการเรียนภาษาจีนของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. **วารสารศึกษาศาสตร์.**19(3):15-26.

[18] Johnson, D.W.& Johnson, R.T. (1994).

Learning Together and Alone : Cooperative and Individuallistic Learning. 4th ed.

New Jersey: Prentice Hall.

[19] ธวัชชัย รัตนกิจยง. (2554).**ศึกษารูปแบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาสารสนเทศทางการบัญชี. คณะบริหารธุรกิจภาควิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยสยาม.**

[20] จิราพร รัตนคำและวินัย รัตนคำ (2557,กันยายน-ธันวาคม)การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา. **วิทยาเขตศรีสะเกษ:**6(3):33.

[21] วันดี วงศ์รัตนรักษ์ และ กุลฤดี จิตยานันต์. (2556). รูปแบบการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช **วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา** 19 (2) :61-72.

[22] สุนีย์ ละกำป็น. (2531,มกราคม-มีนาคม).

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. **พยาบาลสาร.** 6 (14):30-38.